

HE 146/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2021

Finnet-liitto ry (jäljempänä "Finnet") kiittää liikenne- ja viestintävaliokuntaa (jäljempänä "LiVi") mahdollisuudesta lausunnon antamiseen koskien hallituksen esitystä eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2021.

Selvyyden vuoksi tämä lausunto annetaan Finnetin ja sen kaikkien jäsenyhtiöiden puolesta:

Blue Lake Communications Oy, Eurajoen Puhelin Osuuskunta, FNE-Finland Oy, ElmoNet Oy, Härkätien Puhelin Oy, Ikaalisten-Parkanon Puhelin Osakeyhtiö, JAPO, Kainuun Puhelinosuuskunta, Kaisanet Oy, Karjaan Puhelin Oy, Kemiön Puhelin Oy, Laitilan Puhelin Osuuskunta, Lounea Oy, LPOnet Osk Anl, Länsilinkki Oy, Mariehamns Telefon Ab, MPY Telecom Oy, Paraisten Puhelin Oy, Pietarsaaren Seudun Puhelin Oy, Vakka-Suomen Puhelin Oy ja Ålands Telefonandelslag.

Yleistä

Finnet-liitto haluaa tässä yhteydessä muistuttaa LiVi:aa siitä, että Suomen nopean kiinteän laajakaistan saatavuudessa on merkittäviä alueellisia eroja ja myös eurooppalaisessa vertailussa olemme monilla alueilla selkeästi jäljessä EU:n keskitasoa. Erityisen merkittävä investointivaje on nähtävissä omakotialueiden, ns. kakkosasuntojen osalta sekä harvaan asutuilla alueilla (EU:n DESI-index). Euroopassa asetettujen yhteisten tavoitteiden mukaan kaikilla eurooppalaisilla pitäisi olla vuonna 2025 mahdollisuus 100 Mb/s häiriöttömään, luotettavaan yhteyteen, joka olisi mahdollista päivittää 1 GB/s. Kaikki julkiset rakennukset, pitäisi olla tuolloin 1Gb/s yhteyden piirissä.

Suomen oman Digitaalisen infrastruktuurin strategian mukaan Suomi pyrkii täyttämään EU:n tavoitteet. Tärkeää on muistaa, että nekin tavoitteet ovat välitavoitteita kohti tulevaisuuden vaatimuksia. Vuoden 2025 jälkeen siirryttäessä 2030-luvulle - siis kymmenen vuoden päästä - puhutaan jo 5-10 Gb/s nopeuksista. Vuonna 2025 digitaalisten palveluiden käyttäminen asuinpaikasta riippumatta – siis myös kakkosasunnossa etätyössä tai vapaa-ajalla – tulee olemaan jokaisen ihmisen perusoikeus. Nyt rakennettavien verkkojen on oltava kilpailukykyisiä vielä vuosikymmenten päästä, jolloin ainoa järkevä ja aikaa kestävä teknologia on valokuituteknologia.

Laajakaistan merkitys yhteiskunnalle on tunnistettu vuosi sitten julkistetussa pääministeri Marinin hallituksen ohjelmassa. Finnet haluaa lisäksi korostaa, että menossa olevan ja vielä jatkuvan koronatilanteen vuoksi laajakaistan ja erityisesti kotien laajakaistan merkitys on ollut ratkaiseva, että olemme voineet tehdä työtä, opiskella, tehdä verkko-ostoksia, pitää yhteyttä lähimmäisiin, harjoittaa yritystoimintaa sekä kehittää uusia toimintatapoja perinteisten tilalle. Erityisen tärkeitä hyvät yhteydet ovat julkisten palveluiden saatavuuden kannalta, koska kaikkia virastoja ei ole voitu pitää auki, joten kansalaisten on ollut pakko asioida sähköisesti eristyksessä ollessamme. Olemmekin siirtyneet yhä voimakkaammin kohti digitaalista yhteiskuntaa, joka tulee merkittävästi joko suoraan tai välillisesti vaikuttamaan myös koko yhteiskunta- ja elinkeinorakenteen muuttumiseen ja uudistumiseen.

Valokuituverkko onkin alusta, jonka merkitys on ratkaiseva jo muutaman vuoden, mutta erityisesti vuosikymmenten, aikana datatalouden kehittymiselle, uusien digiajassa toimivien yritysten ja työpaikkojen sekä globaalisti houkuttelevaan investointiympäristön syntymiselle. Kyse on myös uusien palveluiden ja liiketoimintakonseptien syntymisestä ja niiden tukemisesta.

Samalla vaikutetaan merkittävästi julkisen sektorin palvelujen digitalisointiin, energiatehokkuuteen, liikenteen päästöjen vähenemiseen, uudenlaisia digitaalisuutta hyödyntävien matkailupalvelujen

syntymiseen ja huoltovarmuuteen. Edellä mainitut ovat vain esimerkkejä, joista on monin tutkimuksin osoitettu sekä taloudellisia että toiminnallisia hyötynäkökulmia.

Erityisen tärkeä nopea kuituyhteys on kaikille mobiilitukiasemille, jotka taas ovat keskeisessä roolissa mm. älykaupunkien, älyteiden ja teollisuus 4.0:n tarvitsemien langattomien teknologioiden käytölle.

Vaikka monelle alueelle valokuituverkkoa on mahdollista rakentaa markkinaehtoisesti ja Finnetin jäsenyhtiöt ovatkin sitoutuneet investoimaan vuoteen 2030 mennessä 500 miljoonaa euroa, niin silti löytyy Suomessa erilaisten arvioiden mukaan yli 100 000 vakituista asuntoa ja lukematon määrä kakkosasuntoja, joiden ulottuville valokuitua ei ole tulossa ilman julkista tukea.

Edelliseen viitaten Finnet esittää LiVi:lle kannanottona hallituksen esitykseen lisättäväksi voimavaroja valokuiturakentamisen edistämiseen seuraavilla panostuksilla.

Rahoituksen riittävyys Laajakaista kaikille -hankkeessa

Rahoitusta on hallituksen budjettiesityksessä varattu hankkeelle 5M€. On sanomattakin selvää, että esille nostamamme Suomen nopean valokuituverkon investointivaje ei juurikaan parane kyseisellä panostuksella. Tähän pitäisi mielestämme panostaa huomattavasti enemmän jo tulevan vuoden mutta myös seuraavissa talousarvioissa. Esitämme, että kerätään maakunnittaiset arviot tarvittavasta tuesta markkinaehtoisen rakentamisen ulkopuolille jäävistä alueista ja laaditaan kokonaisuuksille kymmenenvuotinen toteutussuunnitelma tarvittavine rahoituksineen ja annetaan maakuntien liitoille toteutusvastuu asiasta.

Kotitalousvähennys ja valokuituinvestointien vaikutus alueiden elinvoimaan

Samanaikaisesti olisi hyvä luoda kannustimia kotitalouksille hankkia nopeampia yhteyksiä. Tosin viime vuosina ja aivan viime aikoina, valokuituyhteyksien kysyntä on piristynyt ja syynä siihen saattaa olla korona pandemia, mutta myös ihmisten tarve luotettaville yhteyksille on kasvanut.

Liittymän hankinta on aina merkittävä taloudellinen päätös ja päätöksen helpottamiseksi olisi hyvä tuoda muitakin kannustimia tarjolle kuin ehdotettu laajakaistatuki. Näitä tukimuotoja ovat kotitalousvähennyksen hyödyntäminen tai muu suora tuki kotitalouksille. Lisäksi kotitalouksille suunnattu tuki pitäisi ulottaa kuluttajan oman tonttialueen lisäksi niihin tontin ulkopuolisiin töihin, jotka kohdistuvat suoraan kuluttajan kiinteistöön ja siten rasittavat liittymän hankkinutta kiinteistön omistajaa täysimääräisesti. Tämä olisi merkittävä investointeja edistävä mekanismi.

Valokuituinvestoinnit työllistävät ja sitä kautta parantavat koko kansantalouden taloudellista aktiviteettia ja siten ovat erittäin järkeviä investointikohteita erityisesti näinä aikoina.

Lisätietoja

Jarmo Matilainen

Toimitusjohtaja, Finnet-liitto ry

0447228210